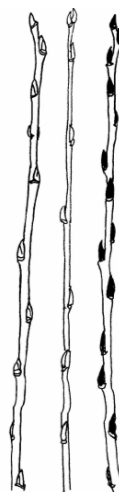

Klíč k určování dřevin podle pupenů v zimě

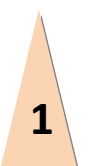
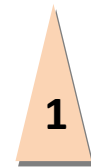
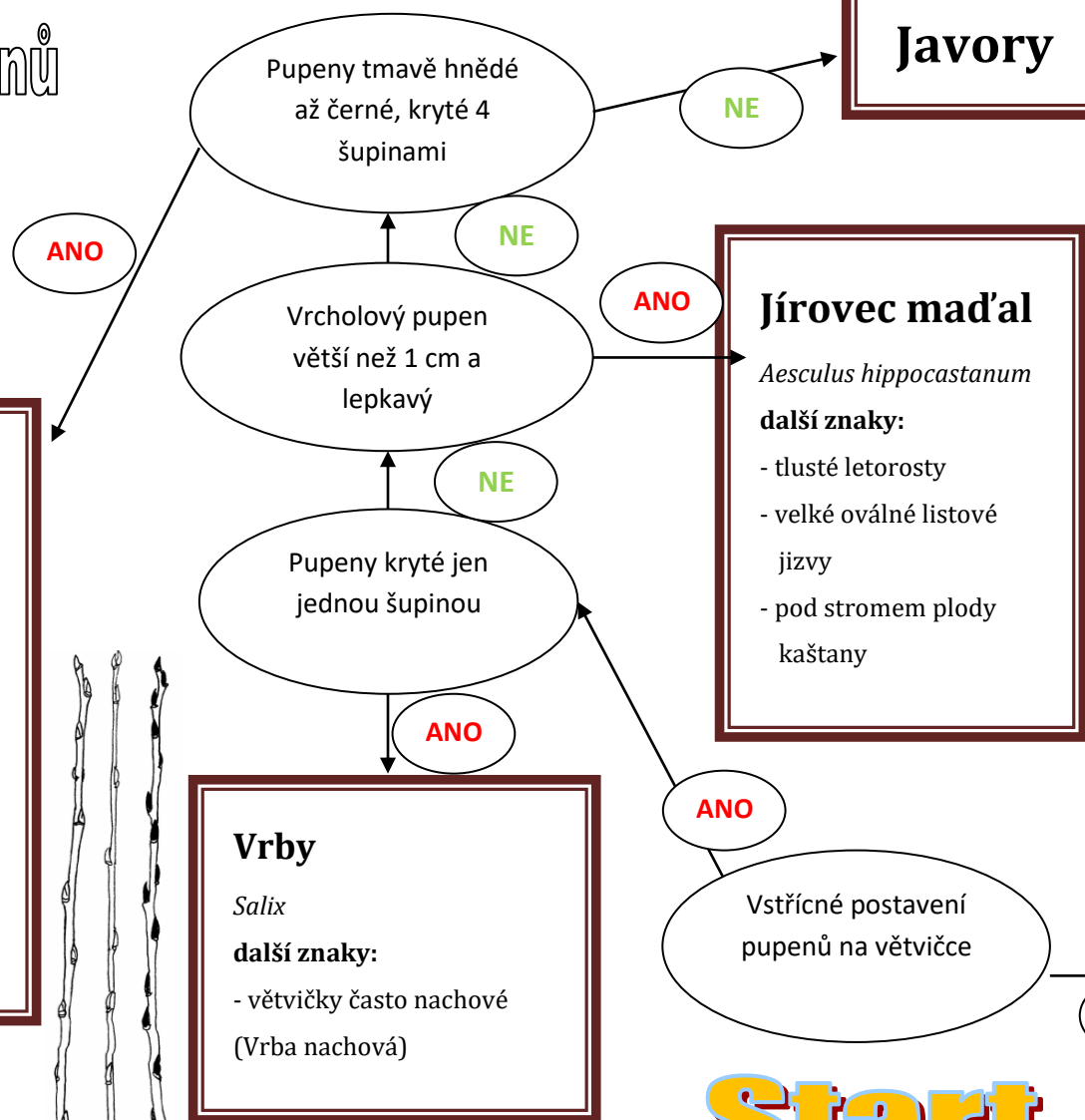
Jasan úzkostlivý
Fraxinus angustifolia
další znaky:
 - pupeny skořicově hnědé, chlupaté
 - kůra letorostů hladká šedozelená
 - nody rozšířené
 - plody (okřídlené nažky) jsou v bohatých shlucích
 - u nás přirozeně jen na Jižní Moravě

Jasan ztepilý
Fraxinus excelsior
další znaky:
 - pupeny černé či tmavohnědé
 - kůra letorostů hladká šedozelená
 - nody rozšířené
 - plody (okřídlené nažky) jsou v bohatých shlucích

Vrby
Salix
další znaky:
 - větvičky často nachové (Vrba nachová)

Start

Javor klen

Acer pseudoplatanus

další znaky:

- pupeny větší (až 1 cm), zpravidla zelené
- plody – okřídlené dvounažky – svírají přibližně pravý úhel

Javor mléč

Acer platanoides

další znaky:

- borka víceméně hladká
- plody – okřídlené dvounažky

Javor babyka

Acer campestre

další znaky:

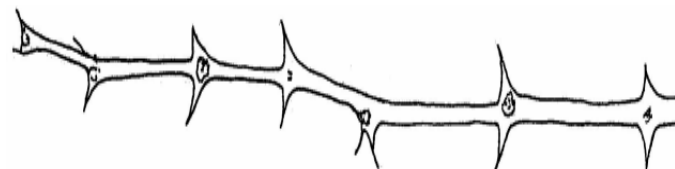
- kůra větvíček korkovitá, často se silným korkovými lištami
- plody – okřídlené dvounažky – jsou takřka v jedné rovině

Javor jasanolistý

Acer negundo

další znaky:

- kůra větvíček šedo zelená, šedomodře ojněná
- pupeny jsou malé, světlé
- plody – okřídlené dvounažky – jsou úzké a svírají pravý úhel

Hlohy

Crataegus sp.

další znaky:

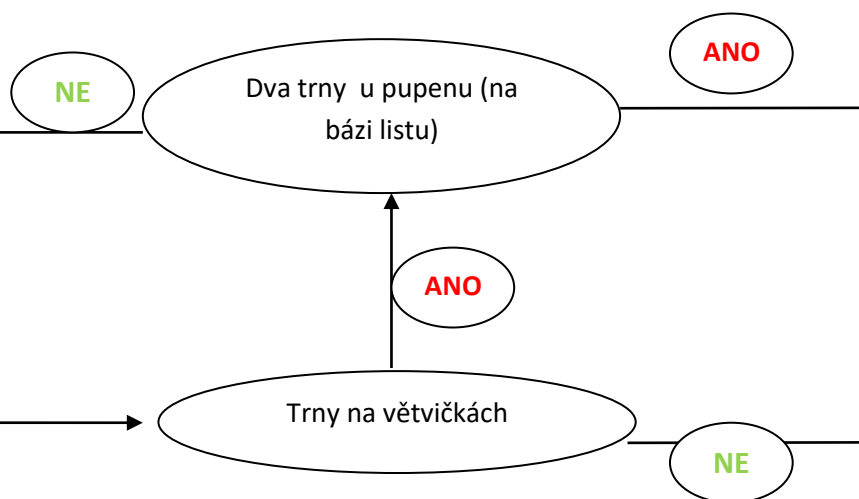
- nízký stromek či keř
- plody – drobné, červené malvičky

Trnovník akát

Robinia pseudoacacia

další znaky:

- plody – 5 až 10 cm dlouhé lusky – zůstávají na stromě viset značně dlouho

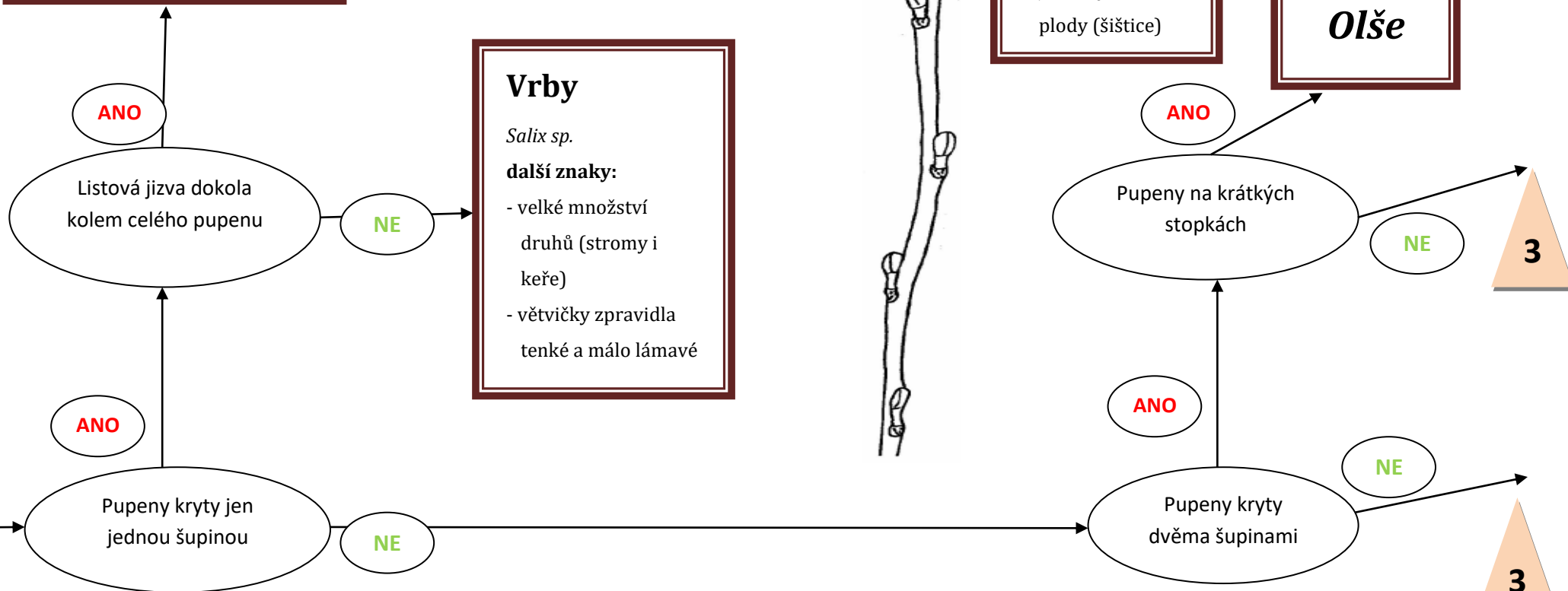
Platany
Platanus sp.
další znaky:
 - kůra se odlupuje v nepravidelných plátech
 - kulovitá plodenství na dlouhých stopkách
 lze vidět na stromě i v zimě

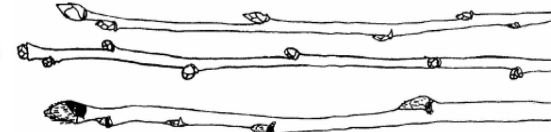
Vrby
Salix sp.
další znaky:
 - velké množství druhů (stromy i keře)
 - větvičky zpravidla tenké a málo lámavé

Olše šedá
Alnus incana
další znaky:
 - pupeny chlupaté
 - na stromě často jehnědy i loňské plody (šišťice)

Olše lepkavá
Alnus glutinosa
další znaky:
 - pupeny lysé
 - na stromě často jehnědy i loňské plody (šišťice)

Olše

Lípa malolistá

Tilia cordata

další znaky:

- letorosty lysé
- plody – oříšky – nejsou žebornaté a jsou ve svazku po 4-12

Lípa velkolistá

Tilia platyphyllos

další znaky:

- letorosty chlupaté
- plody – oříšky – s 3-5 vystouplými žebry jsou ve svazku po 2-6

Lípy

Jeřáb ptačí

Sorbus aucuparia

další znaky:

- pupeny přitisklé k větvičce
- plody – červené malvičky – jsou 6-8 mm velké a sdružené v bohatých latách

Jeřáb muk

Sorbus aria

další znaky:

- pupeny vejcovité, zelené, chlupaté jen na špičce šupin
- plody – červené malvičky – jsou 10-15 mm velké a sdružené v řídkých latách

Pajasan žláznatý

Ailanthus altissima

další znaky:

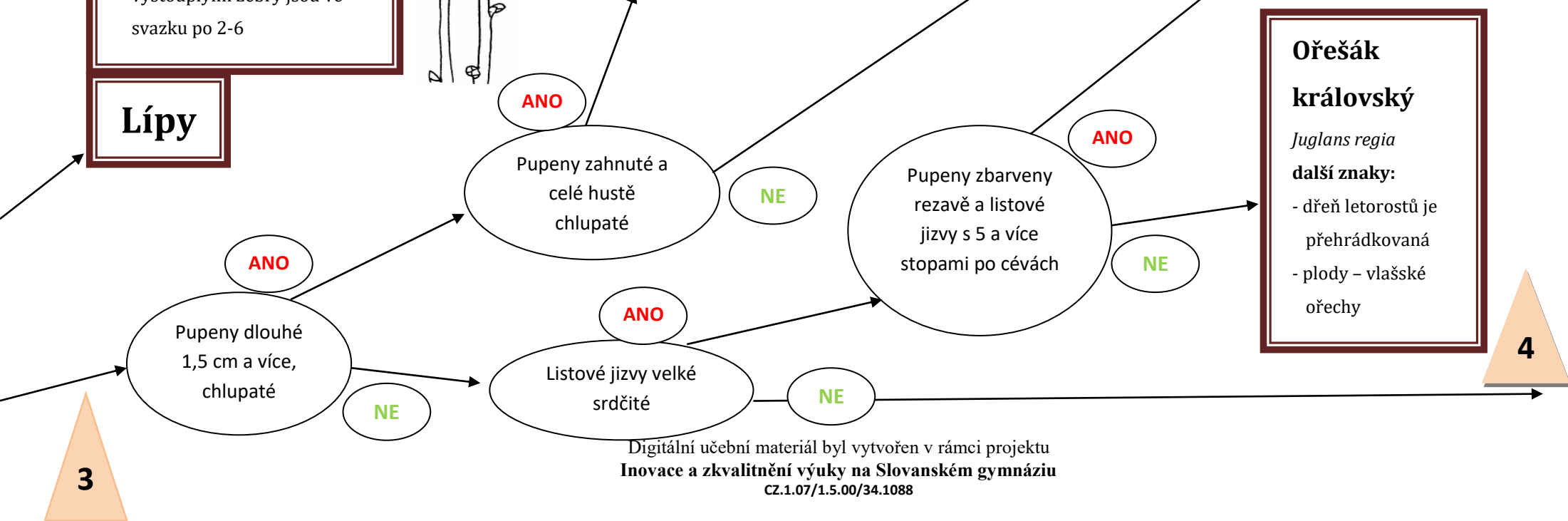
- letorosty poměrně tlusté, s bílými lenticelami
- plody – křídlaté nažky – zůstávají v bohatých latách

Ořešák královský

Juglans regia

další znaky:

- dřev letorostů je přehrádkovaná
- plody – vlašské ořechy

Buk lesní

Fagus sylvatica

další znaky:

- letorosty zalamované v místě pupene, pupeny odstávají
- plody – bukvice
- borka šedá, hladká

Topol bílý

Populus alba

další znaky:

- pupeny i letorosty bělavě plstnaté

Topol černý

Populus nigra

další znaky:

- pupeny lepkavé

Topol osika

Populus tremula

další znaky:

- pupeny lesklé nelepkavé

Topoly

Bříza bělokorá

Betula pendula

další znaky:

- letorosty nezalamované, hnědé
- kůra bílá, papírovitě se odlepující, později rozbrázděna černými lištami

Habr obecný

Carpinus betulus

další znaky:

- Letorosty zalamované v místě pupene, pupeny přitisklé
- plody – nažky s trojlaločným křídlem
- borka hladká podélně žíhaná

ANO
Pupeny vřetenovité, 3-5krát delší než široké

NE

ANO

Pupeny kuželovité špičatě ostré a vrcholový pupen výrazně větší než ostatní

NE

ANO

Větve převislé a pryskyřičnatě bradavčité, na stromech často jehnědy

NE

ANO

Pupeny výrazně delší než široké

NE

4

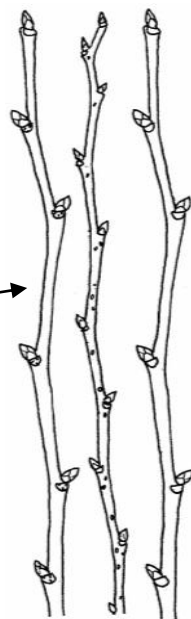
5

Jilmy

Ulmus sp.

další znaky:

- letorosty zalamované v místě pupene
- květní pupeny jsou kulaté

Dub zimní

Quercus petraea

další znaky:

- koncový pupen je hranatý, popelavě šedý
- plody – žaludy – jsou přisedlé

Dub letní

Quercus robur

další znaky:

- koncový pupen je hranatý, popelavě šedý
- plody – žaludy – jsou na delších stopkách

Dub šípák

Quercus pubescens

další znaky:

- koncový pupen je hranatý
- pupeny i letorosty plstnaté

Dub cer

Quercus cerris

další znaky:

- pupeny chlupaté, letorosty spíše lysé
- číšky žaludů s odstálými šupinami

Duby

Pupeny často na brachyblastech (zkrácených bočních větvičkách)

ANO

NE

Třešeň ptačí

Prunus avium

další znaky:

- koncový pupen je kulovitý
- šedá borka se odlupuje v plátech

ANO

5

Pupeny krátce kuželovitě špičaté a stojí šikmo nad listovou jizvou

NE

ANO

6

Nahloučeny na konci větviček po 4 - 7

NE

Líska obecná

Corylus avellana

další znaky:

- keř až strom
- letorosty nelámavé,
s hladkou kůrou
- obal oříšku jemný

Broskvoň obecná

Prunus persica

další znaky:

- letorosty mohou být zelené, jen
částečně načervenalé

Meruňka obecná

Prunus armeniaca

další znaky:

- pupeny odstávající

Jabloň lesní

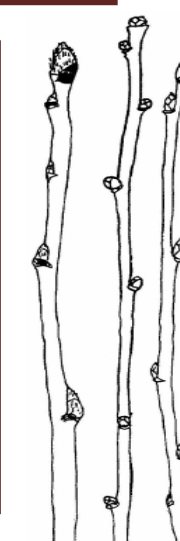
Malus sylvestris

Jeřáb břek

Sorbus torminalis

další znaky:

- pupeny velké asi 5 mm
- plody – světlé hnědé
malvičky – jsou až 15
mm velké, tečkované
korkovými bradavičkami

JINÝ DRUH

Lísky

Líska turecká

Corylus colurna

další znaky:

- letorosty velmi lámavé
- kůra rozbrázděná
- obal oříšku mohutný,
žláznatý

Použité zdroje:

MARTINOVSKÝ, RNDr. Jan. *Klíč k určování stromů a keřů*. 1. vyd. Praha: SPN, 1983. Pomocné knihy pro žáky.

LAŠTŮVKA, Petr. *Klíč k určování stromů v zimním stavu*. Brno: Rezekvítek, dotisk 2010, [8] s. ISBN 80-86626-09-1.

KUBÁT, Karel a kol. *Botanika*. 1. vyd. Praha: Scientia, 1998, 231 s., ISBN 80-718-3053-4.

ROSYPAL, Stanislav. *Nový přehled biologie*. 1. vyd. Praha: Scientia, 2003, 797 s., ISBN 80-718-3268-5.